

směnu obchodních místností nelze pokládati za »postoupení« po rozumu Šu 20 (2) zák. o ochr. náj., a možno v tom směru odkázati na důvody napadeného rozsudku s dodatkem, že, platí-li zákaz úplaty za postoupení bytu nebo jiné místnosti beze vší náhrady, tím spíše musí platiti tehdy, byla-li postupujícímu poskytnuta náhradní místnost. Okolnost, že prý byl žalovaný ochoten vrátiti vyplacené peníze proti obnově předešlého stavu, je právě tak nerozhodna, jako okolnost, že prý žalobce sám na výměnu naléhal a úplatu nabízel, neboť zákon neprohlašuje za neplatné postoupení bytu nebo jiné místnosti, nýbrž jen poskytnutí úplaty, takže vrácení úplaty není závislo na obnově předešlého stavu a zákon stihá zlémi následky jen přijímání úplaty, nikoliv její poskytnutí, protože předpokládá, že ten, kdo dává, zpravidla nic zlého tím nepáše, nýbrž že jedná pod nátlakem nedostatku potřebných místností. To jde jasně na jevo nejen z doslovu Šu 20 (2) a (3) zák. o ochr. náj., nýbrž i z jeho účelu a snahy, chrániti proti vykořisťování nájemníka, t. j. toho, kdo bytu (místnosti) potřebuje, nikoli toho, kdo je zadává. Kdyby měl býti zákon vykládán tak, že je celá úmluva o postoupení bytu podle Šu 879 obč. zák. nicotna a, že každá strana musí vrátiti, co obdržela, stal by se nárok podle Šu 20 (3) zák. o ochr. náj. illusorním, neboť těžko lze si představití případ, že by se odhodlal nájemník ke vrácení bytu, se mnoha obtížemi nabytého, který potřebuje, proti vrácení úplaty tomu, kdo byt (místnost) postoupil a tím přece zřejmě na jevo dal, že ho nepotřebuje. Proto upravil zákon o ochraně nájemníků takové úmluvy úmyslně jinak, než by platilo podle občanského zákoníka a stanovil relativní neplatnost jen úmluvy o úplatě. Tím mají býti odstrašeni vykořisťovatelé bytové tísňe, aby se neuváděli v nebezpečí, že ztratí byt i úplatu. Při tom netřeba pouštět se do rozboru otázky, zdali dřívější nájemník mohl by žádati vrácení bytu od nového nájemníka, s nímž přece nájemní smlouvy neuzavřel, nýbrž místnost se svolením vlastníka domu jinému přenechal a takto svůj nájemní poměr zrušil.

Čís. 4802.

Pokud jest zaměstnavatel oprávněn sraziti si ze služného daň z příjmu.

(Rozh. ze dne 11. března 1925, Rv I 230/25).

Žalovaný zaměstnavatel srazil si ze služného vypláceného žalujícímu zaměstnanci na dani z příjmu celkem 2033 Kč 57 h. Žaloba na vyplacení tohoto peníze p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, o d v o l a c í s o u d žalobu pro tentokrát zamítl. D ů v o d y: Dle zákona o přímých daních osobních ze dne 25. října 1896, čís. 220 ř. zák. (§ 172) a zákona ze dne 18. listopadu 1919, čís. 617 sb. z. a n. (čl. II § 1 ad 5), ze dne 9. dubna 1920, čís. 313 sb. z. a n. (čl. 1 a 4) a ze dne 12. srpna 1921, čís. 336 sb. z. a n. (čl. 4), činila by osobní daň z příjmů s válečnými přírážkami u žalobce za rok 1920 — 522 Kč (stupeň 30), za rok 1921 765 Kč (stupeň 33), za rok 1922 — 1129 Kč 60 h (stupeň 36) a za 1/2 roku 1923 564 Kč 80 h (stupeň 38), tedy tolik, jak uvádí žalovaná firma, poněvadž celý žalobcův příjem jest podroben dani (§ 167 zák. čís. 220 z roku 1896). Poněvadž služné vyplácelo se žalobci měsíčně, neplatí ohledně srážek,

jež měla žalovaná firma konati na daň z jeho příjmu, ustanovení Šu 1 cís. nař. ze dne 8. července 1898, čís. 120 ř. zák. takže žalovaná firma byla nejen oprávněna, nýbrž i povinna sraziti žalobci za dobu od začátku roku 1920 do 30. června 1923 celkem 3221 Kč 25 h a neučinila-li to během této doby v měsíčních stejných srážkách, byla oprávněna sraziti si to třeba najednou (§ 234 odstavec třetí a čtvrtý zák. čís. 220 z roku 1896); byla a je také povinna ony částky odvésti bernímu úřadu (§ 235) a žalobce neručí za daň, kterou žalovaná měla mu sraziti a odvésti. Proto žalobce není oprávněn, vymáhati na žalované firmě doplacení služného. poněvadž srážka 2033 Kč 57 h stala se právem; bude-li mu daň za uvedenou dobu vyměřena níže, nebo, zaplatí-li ji žalobce sám, bude ovšem oprávněn domáhati se na žalované zaplacení příslušné částky.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolateli je spisum nižších stolic odporujícím předpokladem skutkovým, položeným odvolacímu rozsudku za základ, okolnost, že odvolací soud při vyměření budoucí daně z příjmu vzal za základ číselnou výši jeho mzdy, že však tato, byť i odpovídala skutečnosti, nemůže býti základem skutečného vyměření srážek, poněvadž nebylo hleděno k různým okolnostem, k nimž nutno při vyměření přihlížeti, a kterými se zmenšuje výše základu (§ 173, 174 a násl.). Dovolatel tomu na dukaz uvádí jako doklad svého tvrzení skutečnost, že v roce 1919 na rok 1920 byla mu za rozepře — tedy dodatečně — vyměřena daň pouze z 8135 Kč penízem 80 Kč s válečnou přírůžkou 20 Kč, celkem na 100 Kč, ačkoliv žalovaná uvádí ve svém výpočtu z příjmů 8208 Kč 68 h tuto daň částkou 239 Kč 85 h. Nejde tím o důvod podle čís. 3 Šu 503 c. ř. s. Pokud lze napadený předpoklad považovati za skutkový, nemá pro rozhodnutí rozepře, když žaloba byla zamítnuta pouze pro tentokráte, rozhodujícího významu. Pokud je napadený předpoklad vlastně právním závěrem, šlo by o důvod podle čís. 4 Šu 503 c. ř. s. Za ten považuje dovolatel, že odvolací soud nebere zřetele. a) K předpisu Šu 234 II zákona o dani z příjmu, podle kterého srážky mohou se dít pouze podle poměru vyplacené mzdy. b) K předpisu Šu 234 III téhož zákona, že srážky dlužno ustanoviti podle daně ze předchozího roku. c) že nikde není stanoveno v zákoně, že by mohly tyto srážky býti učiněny za několik let — v tomto případě za půl čtvrtá roku — najednou a dodatečně. d) že žalovaná byla podle Šu 235 zákona povinna, učiněné srážky odvésti do 14 dnů příslušnému úřadu bernímu, což se nestalo. Ani v tom nelze dáti dovolateli za pravdu. Závažno jest zjištění, že dovolatel měl měsíční tedy stálý plat, proto se netýká jeho případu ustanovení Šu 237 písm. a) ve znění zákona ze dne 12. srpna 1921, čís. 336 sb. z. a n. Nejde ostatně o to, kolik bude činiti dovolatelova daň z příjmů skutečně, nýbrž o to, kolik smějí činiti zaměstnavatelovy srážky, a zda-li tyto odpovídají zákonu. Vždyť byla žaloba zamítnuta pouze pro tentokráte a jenom potud, pokud ohledně žalobní pohledávky důvodně byla vznesena námitka její nesplatnosti. Tu pak je ve druhé řadě závažno, že podle zjištění dovolatelův plat v letech, v úvahu přicházejících, stoupal, že totiž činil

v roce 1919 8208 Kč 56 h, v roce 1920 14.115 Kč 24 h, v roce 1921 17.652 Kč 56 h, v roce 1922 21.840 Kč a za první pololetí 1923 12.055 Kč 53 h. Tu tedy byla žalovaná podle čl. IV. zákona ze dne 23. ledna 1914, čís. 13 ř. zák. a hledíc k zákonu ze dne 9. dubna 1920, čís. 313 sb. z. a n. o osobní dani z příjmu povinna, tuto daň vypočísti výměrou, která by se vztahovala na vyplacený peníz roční podle zákonité stupnice. Proto předpisu Šu 234 III. cit. zák. nemohlo býti užito. Toť ovšem stav nepravdivelný a mimořádnými poměry vyvolaný, při němž dlužno bráti zřetel na ručební povinnost zaměstnavatelovu. Okolnost, že žalovaná byla podle Šu 235 zákona povinna učiněné srážky odvésti do 14 dnů příslušnému úřadu bernímu, což se nestalo, nemá s touto rozepří co činiti, neboť se nedotýká ručební povinnosti žalované, o které ostatně nebylo ani tvrzeno, že to, co dovolateli srazila, nezaplatila dodatečně.

Čís. 4803.

Dopravní řád železniční.

Překročil-li odesílatel, nakládaje sám vagon, jeho únosnost, jest práv dráze ze škody z toho vzešlé, třebaže nebyl dráhou přistaven vagon žádané vyšší únosnosti. Dráha není povinna přesvědčiti se při přejímání vozu k dopravě, zda není přetížen, a odmítnouti po případě jeho převzetí.

Přiměřenost náhrady za přeložení nákladu v železničních dílnách.

(Rozh. ze dne 11. března 1925, Rv II 6/25).

Žalovaný žádal dráhu o přistavení vozu o nosnosti 15.000 kg. Dráha přistavila však vůz pouze o nosnosti 11.300 kg, žalovaný obtížil jej nákladem 11.700 Kg, následkem čehož se vůz poškodil, dráha jej dala v železničních dílnách přeložiti a domáhala se na žalovaném náhrady nákladu přeložení a zhotovení nových dřevěných podkladů a podpěr. **P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e** přiznal dráze pouze část zažalovaného nároku, shledav hrubé zavinění dráhy v tom, že přistavila žalovanému vůz s menší nosností, než-li byl žádán. **O d v o l a c í s o u d** uznal zcela podle žaloby.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Dovolání napadá rozsudek odvolacího soudu pro nesprávné právní posouzení, ale činí tak neprávem. Dle vlastního udání nežádala žalovaná firma přistavení vozu pro dopravu zásilky 117 q, nýbrž přistavení vozu o nosnosti 15 tun. Takový vůz byl jí přistaven, ale odmítnut, poněvadž neměl odstranitelných stěn. Byl jí přistaven jiný vůz s odstranitelnými stěnami, ale o nosnosti jen 113 q, a tím se žalovaná strana spokojila, ač jí musilo býti při zachování povinné bedlivosti řádného obchodníka patřno, že vůz bude přetížen, a měla proto právě tento druhý vůz odmítnouti. V tom, že tak neučinila, spočívá zavinění žalované firmy. Že by dráha byla povinna přesvědčiti se při přejímání vozu k dopravě, není-li přetížen, a po případě odmítnouti jeho převzetí, nelze z předpisů železničního doprav. řádu a tarifu dovoditi. Předpisy §§ 59 a 60 žel. dopr. ř.